

เย็บหูโพรงมดลูกเจริญผิดที่กับภาวะมีบุตรยาก

นายแพทย์สุรชัย เดชอุดม

โรคเย็บหูโพรงมดลูกเจริญผิดที่คืออะไร

โรคเย็บหูโพรงมดลูกเจริญผิดที่คือการที่มีเย็บหูโพรงมดลูกไปอยู่ที่อื่นที่ไม่ใช่ในโพรงมดลูก เช่น อยู่ในอุ้งเชิงกราน อยู่ที่ยังไข่ กระเพาะปัสสาวะ ลำไส้ใหญ่ หรือปอดก็ได้ โดยปกติในช่วงที่มีประจำเดือน เย็บหูโพรงมดลูกที่อยู่ภายในโพรงมดลูกจะลอกหลุดออกมาผ่านทางปากมดลูกและช่องคลอด การที่เย็บหูโพรงมดลูกไปอยู่ที่อื่น เช่น ในอุ้งเชิงกราน เวลาที่มีประจำเดือนก็จะมีอาการปวดท้องน้อย (ปวดประจำเดือน) มากกว่าปกติ เพราะเย็บหูโพรงมดลูกที่อยู่ในอุ้งเชิงกรานก็จะกลายเป็นเลือดประจำเดือนด้วยแต่จะออกไปไหนไม่ได้ บางคนมีเย็บหูโพรงมดลูกอยู่ที่กระเพาะปัสสาวะ เวลาที่มีประจำเดือนก็จะมีอาการปัสสาวะเป็นเลือด หากเป็นที่ลำไส้ใหญ่ก็จะมีอาการปวดถ่ายหรืออุจจาระปนเลือดได้ หากเป็นที่ปอดก็อาจมีเลือดออกในเยื่อหุ้มปอดหรือไอเป็นเลือดช่วงมีประจำเดือนได้

จะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นโรคเย็บหูโพรงมดลูกเจริญผิดที่หรือไม่

ส่วนใหญ่จะวินิจฉัยจากอาการและการตรวจภายใน บางรายอาจตรวจอัลตราซาวด์เพิ่มเติมเพื่อช่วยในการวินิจฉัย โดยมากผู้ป่วยมักจะมีอาการปวดท้องน้อยเวลาที่มีประจำเดือน และจะเป็นมากขึ้นเรื่อยๆ ทุกๆเดือน บางคนมีอาการปวดท้องน้อยมากจนต้องลางาน นอกจากนี้บางคนอาจลำไส้ได้ก้อนที่บริเวณท้องน้อยได้เนื่องจากเป็นเย็บหูโพรงมดลูกเจริญผิดที่ที่อยู่ที่ยังไข่ซึ่งหลายคนเรียกว่า ซอคโกแลตซิสต์

จะรักษาได้อย่างไร

ก่อนอื่นก็ต้องประเมินก่อนว่าต้องการมีลูกในตอนนี้หรือไม่ ถ้าต้องการมีลูกเลยก็จะรักษาเรื่องมีลูกยากก่อน หากยังไม่ต้องการมีลูกในขณะนี้ จะมีการรักษา 2 วิธี คือ

1. การใช้ยา ส่วนใหญ่จะเป็นยากุ่มฮอร์โมน เพื่อให้ประจำเดือนลดลงหรือไม่มีประจำเดือนเลย เย็บหูโพรงมดลูกที่เจริญผิดที่ก็จะค่อยๆฝ่อไป ส่วนใหญ่จะต้องรักษาต่อเนื่องนานอย่างน้อย 6 เดือนถึง 2 ปี
2. การผ่าตัด สามารถทำได้ 2 วิธี ได้แก่ การผ่าตัดเปิดหน้าท้องและการผ่าตัดส่องกล้อง แล้วใช้ไฟฟ้าจี้ทำลายเย็บหูโพรงมดลูกที่เจริญผิดที่อยู่ในอุ้งเชิงกราน อาการปวดท้องน้อยจะดีขึ้น ส่วนกรณีที่มีซอคโกแลตซิสต์ก็สามารถที่จะผ่าตัดเลาะซิสต์ออกได้

เยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่เกี่ยวข้อกับการมีลูกยากอย่างไร

โรคเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่มีผลทำให้ไข่และตัวอ่อนที่ได้จากการปฏิสนธิมีคุณภาพไม่ดี ทำให้ตั้งครรภ์ได้ยาก นอกจากนี้ถ้าโรครุนแรงมากอาจทำให้เกิดพังผืดในอุ้งเชิงกรานไปบีบรัดท่อนำไข่ทำให้ท่อนำไข่อุดตันได้ ในบางกรณีที่โรคไม่รุนแรงมากหลังจากรักษาโรคเยื่อบุโพรงมดลูกเจริญผิดที่โดยการผ่าตัดแล้วจึงทำลายรอยโรคแล้ว ผู้มีบุตรยากอาจจะกลับมามีลูกได้ตามปกติโดยไม่ต้องมีการดูแลรักษาใดๆ เพิ่มเติมอีก